

MISTEL, MARENTAKKEN OF VOGELLIJM.

Deze plant, de *Viscum album* der kruidkundigen, was vroeger onder de Germaansche volken bij offerplegtigheden in gebruik. Het is eene woekerplant, die onder anderen op den eik groeit. De reden der godsdienstige vereering, waarvan deze plant bij de aloude *Druïden*¹⁾ het voorwerp was, is, naar men zegt, gegrond op deze redencring. De eik is de krachtigste boom, de koning der wouden; maar de mistel weet zelfs dezen krachtigsten aller boomen aan zich te onderwerpen, daar hij op dezen boom leeft en hem dwingt zijn voedend sap af te staan. Zijne wortels dringen door de eikenschors heen en spreiden zich over de oppervlakte van het hout onder de bast uit. Vele andere woekerplanten missen de bladen, maar de marentakken hebben duidelijke spatelvormige bladen twee aan twee aan elkander tegenovergesteld en goed zichtbare, tweehuizige bloemen. Zij behoort tot de natuurlijke afdeeling der *Loranthaceae*, die alle zonder onderscheid woekerplanten zijn, welke zich op onderscheidene soorten van boomen ontwikkelen en van daar dat een derzelve in Suriname *vogelkaka* heet, omdat de zuden doorgaans op de boomen met den drek van vogels, die deze besvruchten eten, worden overgebracht. Het zijn vooral 2 geslachten, *Loranthus* en *Viscum*, welke deze zoo geheel natuurlijke groep in het plantenrijk uitmaken. Zij worden gevonden tusschen de keerkringen, onder anderen op Java, vanwaar BLUME in zijne *Flora Javae* er een groot aantal heeft afgebeeld, en in Suriname. De bovengenoemde mistel is misschien de meest noordelijke vertegenwoordiger dezer plantenafdeeling. In Zuid-Europa groeit *Loranthus occidentalis*, welks bessen de eigenlijke vogellijm leveren. Dit gebruik wordt niet gemaakt van de marentakken, welke daarom ten onrechte ook wel eens vogellijm genoemd worden.

Al deze gewassen zijn doorgaans onschadelijk voor mensch en vee; maar, als zij op vergiftige boomen groeijen, schijnen zij de nadeelige werking van deze te kunnen overnemen. Althans in het *Tijdschrift*

¹⁾ Komt het woord *Druïde* niet van het Grieksche *δρυς*, *eik* en kan het woord *mistel* ook met het Latijnsche *Viscum* in verband staan?

voor *Geneeskunde* van 1861 wordt (bl. 94—95) gewag gemaakt van *Viscum monoicum* en een *Loranthus*, welke groeijen op den boom, die de vergiftige kraanoogen levert, *Strychnosnux vomica* en welke beide soorten werkelijk vergiftig geworden zijn.

Ik weet niet, dat de mistel thans nog in Nederland in het wild wordt aangetroffen. In Frankrijk komt hij nog veel voor. Volgens de *Revue horticole*, 1869, p. 123—124, vindt men in het dal van Ruelles, 8 kilometers van Havre, langs de wegen honderdjarige appelboomen, welke bijna geen blad hebben, maar toch een aantal bladen schijnen te dragen, omdat zij met den mistel geheel en al overgroeid zijn. Tegen Kerstmis 1868 waren daar een aantal personen, meest Engelschen, bezig om deze woekerplant, die door de landbouwers aldaar anders ontzien wordt, misschien nog uit een aloud overblijfsel van eene heilige plant in te zamelen, daar zij dien tegen Kersttijd in Engeland duur verkoopen. Elk jong meisje voorziet zich dan van een misteltak en de jonge mannen zorgen het haar aan te bieden, omdat het gebruik wil, dat op Kerstavond elk meisje in gezelschappen een misteltak in de hand houdt en dan dengenen onder de jongelieden, die haar het meest behaagt, vrijmoedig kan kussen zonder opspraak te verwekken. Vandaar dan ook, dat de jongelieden haar zoo ijverig die misteltakken ten geschenke aanbieden.

v. H.